

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Význam prozíravosti (prudentia) pro sociální práci

Autor práce: Ella Valentová

Obor studia: Sociální a charitativní práce (KS)

Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

Datum: 19.8.2022

Deklarovaným cílem předložené diplomové práce je „prozkoumat význam ctností pro sociální práci s důrazem na ctnost prozíravosti“ (s. 7)

Autorka čerpá především z díla Aristotela a Tomáše Akvinského, jejichž koncepci ctností prozíravosti mimořádně zdařile představuje v první a druhé kapitole. Za úspěšnou považují i aplikaci této koncepce v kontextu sociální péče a jedné kazuistiky (pan Radek, 58 let, zdravotní potíže) v kapitole třetí. Naopak nepříliš dobře působí kapitola čtvrtá („Sebevýcvik sociálního pracovníka“) a to jak sama o sobě, tak z hlediska celé práce (např. by bylo vhodné lépe zdůvodnit smysl jejího zařazení). V závěru autorka stručně poukazuje na to, že svou práci prokázala využitelnost tradiční Aristotelско-Tomášovské teorie prozíravosti v kontextu moderní sociální péče.

Práci navrhuji hodnotit jako výbornou.

Náměty k diskusi:

- (1) Jak lze dále a lépe zdůvodnit možnosti a užitečnost teorie prozíravosti v sociální péči?
- (2) Jaké námitky proti užití středověké teorie prozíravosti v dnešním kontextu lze vznést? Nežijeme v jiné (moderní) době, kdy jsou staré teorie ctností již překonány? Jak by se autorka s námitkami proti své tezi vyrovnala?

Kritická poznámka (taktéž k případné diskusi při obhajobě):

Autorka se jen tak mimochodem přihlásila k relativismu (etických) teorií, patrně pod vlivem některých učebnic sociální péče (etický relativismus jen ojediněle zastávají filosofové). Píše:

„Pracovník musí vždy posuzovat klientovu situaci a na jejím základě volit vhodnou teorii jeho řešení. Jedním z mnoha problémů zavedení teorie do praxe je existence velkého množství teorií, z nichž musí sociální pracovník jako praktik vycházet a uvažovat nad jejich mezemi a možnostmi pro konkrétního klienta. Zde může zpětně docházet k obavám, zda pracovník vybral tu správnou teorii pro konkrétní případ, a to zejména proto, že každý klient má jinou skladbu potřeb a žádostí, k nimž je nutné neustále přihlížet. Z tohoto důvodu se pracovník musí sám sebe neustále ptát, jestli se rozhodl dost obezřele a zda toto rozhodnutí bylo v kontextu s jinými teoriemi.“ s. 32

Proč by měl sociální pracovník vycházet z různých teorií? Jaká kritéria ho při výběru teorie provází? Pokud sociální pracovník řeší případ x_1 teorií A (např. utilitarismem) a případ x_2 teorií B, (např. deontologií) není to podobné, jako kdyby letecký inženýr stavěl jedno letadlo pomocí Newtonovy teorie gravitace a jiné letadlo pomocí Aristotelovy teorie étheru? Není apel na aplikaci různých neslučitelných teorií skeptickou (a pohodlnou) rezignací na rozum v morálních otázkách? Nejde spíše o to, aby si sociální pracovník ujasnil, která teorie (např. teorie ctností) je dle něho pravdivá a té se držel?

Daniel D. Novotný, Ph.D.